

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Вишивана Б.М.

ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ

Методичні вказівки та завдання для проведення практичних занять
для студентів освітнього ступеня магістр
спеціальності “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок”
освітньо-професійної програми “Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології”



Львів – 2024

Рекомендовано до друку
кафедрою фінансів, грошового обігу і кредиту
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 22 січня 2024 року)

Рецензенти:

Крупка Михайло Іванович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка

Ванькович Данило Володимирович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту Львівського національного університету імені Івана Франка

Вишивана Б.М. Платіжні системи і технології: Методичні вказівки та завдання для проведення практичних занять для студентів освітнього ступеня магістр спеціальності “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок” освітньо-професійної програми “Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології”. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2024. 23 с.

© Б.М. Вишивана, 2024

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Тематика практичних занять.....	7
Тема 1. Платіжний ринок України.....	7
Тема 2. Операції на платіжному ринку.....	8
Тема 3. Загальні засади функціонування платіжних систем.....	9
Тема 4. Функції банків та небанківських установ у платіжній системі.....	10
Тема 5. Ризики та безпека платіжних систем.....	11
Тема 6. Системи дистанційного банківського обслуговування.....	12
Тема 7. Система електронних платежів (СЕП) НБУ.....	13
Тема 8. Системи масових платежів.....	14
Тема 9. Національна платіжна система “Український платіжний простір”....	15
Перелік питань до іспиту.....	15
Розподіл семестрових балів з дисципліни	16
Види та рекомендації до виконання індивідуальних завдань.....	17
Список рекомендованих джерел.....	21

ПЕРЕДМОВА

Переважну частину платежів, які формують грошовий обіг держави, проводять в безготівковій формі у вигляді переміщення коштів у банківській системі. Тому в грошових системах важливого значення набуває регулювання безготівкового обігу. Для цього в їх складі створюють спеціальні платіжні системи, які є сукупністю принципів проведення платежів, платіжних інструментів, правил та процедур їх застосування для проведення платіжних операцій, а також інституційних структур, що його забезпечують.

Значення платіжних систем для економіки держави полягає у забезпеченні своєчасності та гарантованості, створенні можливості максимального прискорення платежів, проведення їх у режимі реального часу, що забезпечує високу швидкість обороту капіталу та економію трансакційних витрат. Нормативне визначення принципів, правил і процедур проведення платіжних операцій та створення механізму контролю за їх дотриманням сприяють посиленню довіри між учасниками платіжних відносин.

Ефективність, надійність, оперативність, економічність, зручність та безпечність платіжної системи сприяє зростанню економічної активності, розвитку бізнесу, фінансового ринку, зміцненню державних фінансів, підвищенню дієвості грошово-кредитної політики центрального банку держави.

Глобальні масштаби платіжних операцій потребують досконалого володіння банківськими працівниками технологіями проведення грошових переказів, обслуговування платежів, а їхніми клієнтами – можливостями та перевагами розрахунків за допомогою систем електронних платежів. У зв'язку з цим важливе значення має вивчення дисципліни “Платіжні системи і технології” студентами освітнього ступеня магістр спеціальності “Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок” освітньо-професійної програми “Фінанси та інноваційно-інвестиційні технології”.

Метою вивчення навчальної дисципліни “Платіжні системи і технології” є засвоєння теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування платіжного ринку та платіжних систем.

Цілями вивчення дисципліни “Платіжні системи і технології” є формування у студентів базових знань щодо принципів функціонування платіжного ринку та платіжних систем, їх різновидів, платіжних технологій, можливих ризиків платіжних систем, методів управління ними, поняття інформаційної безпеки та створення системи захисту, специфіки побудови платіжної системи України.

Після завершення курсу студенти будуть:

Знати:

- поняття та структуру платіжного ринку України;
- види та особливості проведення операцій на платіжному ринку України;
- суть, значення, види, суб’єктів і правову основу діяльності платіжних систем;
- поняття, різновиди та методи управління ризиками платіжних систем;
- типи загроз та особливості реалізації політики безпеки платіжних систем;
- специфіку проведення міжбанківських розрахунків;
- різновиди систем дистанційного банківського обслуговування клієнтів;
- особливості емісії, еквайрингу та операцій із застосуванням електронних платіжних засобів в Україні;
- різновиди та специфіку роботи систем переказу коштів.

Вміти:

- класифікувати, обґрунтовувати доцільність використання платіжних систем відповідно до конкретних платіжних потреб;
- виявляти ризики та впроваджувати запобіжні заходи щодо потенційних кризових ситуацій у діяльності платіжних систем;
- використовувати системи дистанційного банківського обслуговування;
- аналізувати платіжні системи та платіжні технології;
- проводити платіжні операції через внутрішньодержавні та міжнародні платіжні системи, використовуючи платіжні інструменти та інноваційні платіжні технології.

В результаті вивчення дисципліни студент набуває

Загальні компетентності

ЗК 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК 8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Фахові компетентності спеціалізації

ФКС 4. Здатність оцінювати тенденції, ризики та технології функціонування ринкових інститутів фінансової інфраструктури.

Програмні результати навчання

ПРН 4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН 6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПРН 8. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПРН 17. Обґрунтовувати закономірності функціонування ринкових інститутів фінансової інфраструктури у контексті забезпечення розвитку національної економіки.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Платіжний ринок України

Тема 2. Операції на платіжному ринку

Тема 3. Загальні засади функціонування платіжних систем

Тема 4. Функції банків та небанківських установ у платіжній системі

Тема 5. Ризики та безпека платіжних систем

Тема 6. Системи дистанційного банківського обслуговування

Тема 7. Система електронних платежів (СЕП) НБУ

Тема 8. Системи масових платежів

Тема 9. Національна платіжна система “Український платіжний простір”

Тема 1. Платіжний ринок України

Поняття платіжного ринку. Структура платіжного ринку України. Категорії учасників платіжного ринку. Суб’єкти платіжних операцій. Користувачі платіжних послуг. Надавачі платіжних послуг. Банківські надавачі платіжних послуг. Небанківські надавачі платіжних послуг. Органи влади. Комерційні агенти. Надавачі обмежених платіжних послуг. Платіжні системи (оператори платіжних систем). Технологічні оператори.

Державне регулювання платіжного ринку України. Мета державного регулювання платіжного ринку. Форми державного регулювання платіжного ринку. Законодавчі та нормативно-правові акти, які регулюють діяльність на платіжному ринку України. Реєстр платіжної інфраструктури. Регуляторна платформа. Нагляд за діяльністю надавачів платіжних послуг. Оверсайт платіжної інфраструктури. Розгляд звернень користувачів платіжних послуг.

План семінарського заняття

1. Поняття та структура платіжного ринку України
2. Державне регулювання платіжного ринку України

Контрольні запитання та завдання

1. Якою є структура платіжного ринку України?
2. Які категорії суб'єктів платіжних операцій ви знаєте?
3. Перелічіть форми державного регулювання платіжного ринку.
4. Які закони та нормативно-правові акти регулюють діяльність на платіжному ринку України?
5. Перелічіть критерії визначення важливості об'єктів оверсайту в Україні.

Рекомендовані джерела: 1; 2; 3; 4; 9; 16; 24.

Тема 2. Операції на платіжному ринку

Поняття, види і порядок виконання платіжних операцій. Суб'єкти платіжних операцій. Платіжна інструкція та її реквізити. Ініціювання платіжної операції. Види платіжних операцій. Порядок виконання кредитового переказу коштів. Порядок виконання дебетового переказу коштів за згодою платника / без згоди платника. Платіжна інструкція на примусове списання (стягнення). Види рахунків для виконання платіжних операцій. Моніторинг і реконсиляція платіжних операцій.

Платіжні послуги. Фінансові платіжні послуги. Нефінансові платіжні послуги. Послуги, що є допоміжними до платіжних. Обмежені платіжні послуги.

План семінарського заняття

1. Поняття, види та порядок виконання платіжних операцій
2. Платіжні послуги

Контрольні запитання та завдання

1. Яких суб'єктів платіжних операцій ви знаєте?
2. Що таке платіжна інструкція?
3. Якими способами здійснюється ініціювання платіжної операції?
4. Перелічіть види платіжних операцій

5. Які види фінансових платіжних послуг ви знаєте?

Рекомендовані джерела: 1; 3; 10; 11; 12; 14; 24.

Тема 3. Загальні засади функціонування платіжних систем

Суть та елементи платіжної системи. Нормативно-правове забезпечення функціонування платіжних систем. Операційні механізми проведення платежів. Технологічна інфраструктура. Платіжні інструменти. Захист інформації.

Якісні характеристики платіжної системи. Ефективність. Оперативність. Економічність. Надійність. Безпека. Безперервність діяльності. Зручність.

Організаційна структура платіжної системи. Оператор платіжної системи. Розрахунковий банк. Технологічний оператор. Учасники платіжної системи. Користувачі платіжної системи.

Класифікація платіжних систем. За територією поширення, суб'єктним складом, призначенням, об'єктами переказу, інструментами платежу, режимом розрахунків, термінами і масштабами розрахунків, механізмом організації розрахунків, категоріями важливості, значущістю, формою власності.

План семінарського заняття

1. Суть та елементи платіжної системи
2. Якісні характеристики платіжної системи
3. Організаційна структура платіжної системи
4. Класифікація платіжних систем

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть та охарактеризуйте елементи платіжної системи.
2. Назвіть відмінності між якісними характеристиками платіжних систем.
3. Назвіть суб'єктів платіжної системи та перелічіть їхні функції.
4. Що визначають правила платіжної системи?
5. Які критерії класифікації платіжних систем ви знаєте

Рекомендовані джерела: 1; 3; 4; 14; 17; 23; 24.

Тема 4. Функції банків та небанківських установ у платіжній системі

Центральний банк та його функції у платіжній системі. Оператор платіжної системи. Надавач платіжних послуг. Користувач платіжних послуг. Гарант остаточних розрахунків. Оверсайт платіжної інфраструктури. Регулятор платіжного ринку.

Роль банків у діяльності платіжної системи. Надавач платіжних послуг платника / отримувача. Емітент. Еквайр.

Функції небанківських установ у платіжних системах. Оператор платіжної системи. Технологічний оператор. Надавач / користувач платіжних послуг. Послуги технічного характеру.

План семінарського заняття

1. Центральний банк та його функції у платіжній системі
2. Роль банків у діяльності платіжної системи
3. Функції небанківських установ у платіжних системах

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть функції НБУ як регулятора платіжного ринку.
2. Чим займається НБУ як оператор платіжних систем?
3. Які ролі у платіжних системах можуть виконувати банки?
4. Чим відрізняються функції банку-емітента та банку-еквайра?
5. Які функції у платіжних системах можуть виконувати небанківські установи?

Рекомендовані джерела: 1; 2; 3; 4; 18; 24.

Тема 5. Ризики та безпека платіжних систем

Поняття та види ризиків платіжних систем. Фінансові ризики платіжних систем: кредитний, ризик ліквідності, системний, моральний, ризик переукладення угоди, розрахунковий ризик, ризик втраченої вигоди. Нефінансові ризики платіжних систем: операційний, природний, правовий, людського фактора, політичний.

Методи управління ризиками платіжних систем. Підходи до обмеження ризиків платіжних систем. Принципи, що застосовуються в процесі розробки та реалізації заходів боротьби з ризиками у платіжних системах. Стандарти Ламфалуссі.

Поняття інформаційної безпеки та етапи створення системи захисту. Типи загроз та реалізація політики безпеки платіжних систем. Поняття та забезпечення безпеки платіжних систем. Зовнішня і внутрішня безпека платіжних систем. Фрагментарний та комплексний підходи до забезпечення безпеки систем. Етапи створення системи захисту платіжних систем. Типи загроз для платіжної системи. Реалізація політики безпеки платіжних систем. Принципи створення системи захисту платіжних систем. Механізми захисту платіжних систем. Функції системи захисту платіжних систем.

План семінарського заняття

1. Поняття та види ризиків платіжних систем
2. Управління ризиками та безпека платіжних систем

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть та охарактеризуйте фінансові ризики платіжних систем.
2. Які види нефінансових ризиків платіжних систем ви знаєте?
3. Які принципи застосовують під час розробки та реалізації заходів боротьби з ризиками у платіжних системах?
4. Перелічіть типи загроз для платіжних систем.
5. Опишіть механізми захисту платіжних систем.

Рекомендовані джерела: 1; 3; 4; 6; 7; 9; 11; 13; 16; 22; 24.

Тема 6. Системи дистанційного банківського обслуговування

Поняття та різновиди систем ДБО. Класифікація технологій ДБО. Традиційний банкінг. Віртуальний банкінг. Телефонний банкінг. Послуги контакт-центру банку. Штучний інтелект. Система “клієнт-банк”: послуги та сервісні функції системи. Клієнтська частина системи. Банківська частина системи. Інтернет банкінг. Хмарні технології. Мобільний банкінг. Різновиди мобільного банкінгу. Мобільні застосунки.

План семінарського заняття

1. Поняття та різновиди систем ДБО
2. Телефонний банкінг
3. Система “клієнт-банк”
4. Інтернет банкінг
5. Мобільний банкінг

Контрольні запитання та завдання

1. Перелічіть критерії класифікації систем ДБО.
2. Вкажіть переваги та перешкоди для якісного дистанційного банківського обслуговування.
3. Перелічіть функціональні можливості телефонного банкінгу.
4. Що таке електронний підпис? Для чого використовують кваліфікований електронний підпис (КЕП)?
5. Чим відрізняються платіжні застосунки і платіжні додатки?

Рекомендовані джерела: 5; 6; 7; 23; 24.

Тема 7. Система електронних платежів (СЕП) НБУ

Поняття та структура СЕП НБУ. Оператор СЕП. ЦОСЕП. Розрахунковий банк. Учасники.

Міжбанківські платіжні операції у СЕП НБУ. Фінансові повідомлення. Технічні повідомлення. Ініціювання та виконання а) кредитового переказу, б) повернення коштів, в) дебетового переказу без згоди платника, г) дебетового переказу за дорученням (згодою) платника.

Моделі обслуговування консолідованого коррахунку в СЕП НБУ. Модель “3” (з опосередкованою участю філій). Внутрішньобанківська міжфілійна система та вимоги до її роботи. Модель “4” (з безпосередньою участю філій).

Тенденції та перспективні напрями розвитку СЕП. Миттєві платежі. Відкритий банкінг.

План семінарського заняття

1. Поняття та структура СЕП НБУ
2. Міжбанківські платіжні операції у СЕП НБУ
3. Моделі обслуговування консолідованого коррахунку в СЕП НБУ
4. Тенденції та перспективні напрями розвитку СЕП НБУ

Контрольні запитання та завдання

1. Які документи служать нормативною підтримкою СЕП НБУ?
2. Перелічіть елементи організаційної структури СЕП НБУ.
3. Назвіть права та обов'язки оператора СЕП.
4. Який регламент роботи ЦОСЕП?
5. Які види міжбанківських операцій в СЕП НБУ ви можете назвати?

Рекомендовані джерела: 1; 2; 3; 4; 8; 11; 19; 20; 24.

Тема 8. Системи масових платежів

Поняття та види систем масових платежів. Карткові платіжні системи. Системи переказу коштів. Системи та сервіси онлайн платежів. Суб'єкти платіжних операцій.

Емісія платіжних інструментів. Види та реквізити платіжних інструментів. Договір про надання користувачу платіжного інструмента у власність або в користування.

Еквайринг платіжних інструментів. Предмет еквайрингу. Платіжний пристрій. Договір між еквайром та емітентом. Комісійна винагорода. Платіжний застосунок.

Документообіг за операціями з використанням платіжних інструментів. Реквізити документів за операціями з використанням платіжних інструментів.

План семінарського заняття

1. Поняття та види систем масових платежів
2. Емісія платіжних інструментів
3. Еквайринг платіжних інструментів
4. Документообіг за операціями з використанням платіжних інструментів

Контрольні запитання та завдання

1. Які платіжні системи називають картковими?
2. Які внутрішньодержавні системи переказу коштів ви знаєте?
3. Як відбувається емісія платіжних інструментів?
4. Що передбачає еквайринг платіжних інструментів?
5. Перелічіть обов'язкові реквізити документів за операціями з використанням платіжних інструментів.

Рекомендовані джерела: 1; 4; 9; 15; 15; 24.

Тема 9. Національна платіжна система “Український платіжний простір”

Поняття НПС “ПРОСТІР”. Принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”.

Організаційна структура НПС “Простір”. Оператор. Маршрутизатор. Розрахунковий банк. Учасники. Технологічні оператори. Користувачі. Торговці.

Електронні платіжні засоби НПС “ПРОСТІР”. Види електронних платіжних засобів. Карткові продукти “НПС “Простір”.

План семінарського заняття

1. Поняття та принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”
2. Організаційна структура НПС “ПРОСТІР”
3. Електронні платіжні засоби НПС “ПРОСТІР”

Контрольні запитання та завдання

1. Назвіть принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”.
2. Якою є організаційна структура НПС “ПРОСТІР”?
3. Перелічіть функції оператора, маршрутизатора та розрахункового банку НПС “ПРОСТІР”.
4. Які функціональні обов’язки еквайра та емітента НПС “ПРОСТІР”?
5. Які види електронних платіжних засобів НПС “ПРОСТІР” ви знаєте?

Рекомендовані джерела: 1; 3; 4; 9; 21; 24.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Поняття та структура платіжного ринку України
2. Державне регулювання платіжного ринку України
3. Поняття, види та порядок виконання платіжних операцій
4. Суть та види платіжних послуг
5. Суть та елементи платіжної системи
6. Якісні характеристики платіжної системи
7. Організаційна структура платіжної системи

8. Види платіжних систем
9. Поняття та види ризиків платіжних систем
10. Управління ризиками та безпека платіжних систем
11. Центральний банк та його функції у платіжній системі
12. Роль комерційних банків у діяльності платіжної системи
13. Небанківські надавачі платіжних послуг
14. Платіжні технології
15. Поняття та характеристика міжбанківських розрахунків
16. Особливості проведення внутрішньобанківських платіжних операцій
17. Поняття та структура СЕП НБУ
18. Міжбанківська платіжна операція у СЕП НБУ
19. Моделі обслуговування консолідованого коррахунку в СЕП НБУ
20. Поняття та різновиди систем ДБО
21. Телефонний банкінг
22. Система “клієнт-банк”
23. Інтернет- та мобільний банкінг
24. Поняття та види систем масових платежів
25. Учасники систем масових платежів
26. Взаємодія учасників систем масових платежів
27. Системи масових платежів в мережі Інтернет
28. Поняття та принципи діяльності НПС “ПРОСТІР”
29. Організаційна структура НПС “ПРОСТІР”
30. ЕПЗ НПС “ПРОСТІР”

РОЗПОДІЛ СЕМЕСТРОВИХ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ

Упродовж семестру кожен студент має змогу отримати максимум 50 балів за роботу на семінарських заняттях, з них за

поточний контроль – до 30 балів;

індивідуальне та групове завдання – до 20 балів.

Поточний контроль включає роботу на семінарських заняттях, розв'язування тестових завдань – до 30 балів (до 5 балів за одне тестування; наприкінці семестру рахується середнє арифметичне усіх зароблених оцінок і множиться на коефіцієнт 6).

Індивідуальне завдання передбачає виконання кожним студентом класифікаційного аналізу платіжної системи (на вибір з переліку) за наданими критеріями. За таке завдання можна одержати до 10 балів.

Групове або індивідуальне завдання (залежно від кількості студентів у групі) передбачає аналіз платіжної технології за наданими критеріями. За таке завдання кожен студент може отримати до 10 балів. Форма виконання – презентація.

Іспит проводиться письмово у тестовій формі. Максимально можлива кількість балів на іспиті –50.

ВИДИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Упродовж семестру студенти виконують два види індивідуальних завдань з дисципліни:

1. Класифікаційний аналіз платіжної системи.

Кожен студент обирає з переліку одну платіжну систему та аналізує її відповідно до вказаних критеріїв.

Перелік платіжних систем для аналізу (оновлюється відповідно до змін у Реєстрі платіжної інфраструктури):

1. RIA
2. Western Union
3. City24
4. Фінансовий світ
5. NovaPay
6. Visa
7. MasterCard
8. Система електронних платежів (СЕП) НБУ
9. MEEST
10. НПС "Український платіжний ПРОСТІР"

- 11.PrivatMoney
- 12.Welsend
- 13.American Express
- 14.PaySystems
- 15.Moneycom

Форма виконання завдання – заповнення таблиці за таким зразком:

Класифікаційний аналіз платіжної системи

Найменування платіжної системи _____

Найменування оператора платіжної системи (0,5 бала) _____

Найменування країни місцезнаходження оператора (0,5 бала) _____

№	Критерії класифікації	Види платіжних систем	Ознаки аналізованої платіжної системи	Кількість балів за правильну відповідь
1	За територією поширення	- внутрішньодержавна - міжнародна		1
2	За суб'єктом складом (статусом оператора)	- банківська - небанківська		1
3	За формою власності	- приватна: ✓ створена резидентом ✓ створена нерезидентом - державна: ✓ створена резидентом ✓ створена нерезидентом		1
4	За резидентністю учасників	- учасники резиденти (вказати кількість і статус) - учасники резиденти та нерезиденти (вказати кількість і статус учасників резидентів)		1
5	За призначенням (платіжною сферою)	- міжбанківська - масових платежів - інша		1
6	За інструментами платежу	- карткова - система переказу коштів - система електронних грошей		1
7	За термінами і масштабами розрахунків	- система роздрібних платежів - система переказу великих сум платежів		1
8	За категоріями важливості	- значуща - інша		1
9	За значущістю	- системно важлива - важлива - не належить до значущих платіжних систем в Україні		1

Виконав(ла) студ. групи _____

Прізвище та ініціали _____

Підсумкова кількість балів _____

2. Аналіз платіжної технології.

Кожен студент (або декілька студентів об'єднуються в команду) обирає одну платіжну технологію та аналізує її за заданими критеріями.

Перелік платіжних технологій для аналізу:

1. EMV-технології
2. NFC-технології
3. QR-технології
4. Біометричні технології
5. Блокчейн технології

Запропонований перелік не є вичерпним, студенти можуть обирати для аналізу інші технології проведення платежів, попередньо узгодивши свій вибір з викладачем.

Результати аналізу подають у формі презентації.

Презентація – форма подання інформації за допомогою ілюстрацій, які можуть супроводжуватися чітким і лаконічним текстом, анімованих елементів, звукових ефектів, відео.

Етапи підготовки презентації:

1. Ідея – розкриття актуальності обраної теми.
2. Структура. Дайте відповідь на питання: 1. “Чому?” 2. “Що?” 3. “Як?”
3. Сторінборд (заготовка майбутніх слайдів) або чорновий варіант презентації: ключові ідеї презентації, зібрання фактів, цитат, цифр, інфографіки, порівнянь, останніх досліджень за обраною тематикою, аудіо- та відеоматеріалів, алгоритм подання інформації.
4. Обрання програми (сервісу графічного дизайну) для підготовки презентації, наприклад, Power Point, Keynote, Prezi, Google Slides, Canva. Оберіть найзручніший у використанні.
5. Дизайн презентації.
 - ✓ шрифт (без засічок, наприклад, Arial, Tahoma, Verdana), можна використовувати не більше трьох різних шрифтів, краще різні варіанти (курсив, напівжирний тощо) одного шрифту;

- ✓ кольорова палітра (не більше п'яти кольорів);
- ✓ шаблон (обрати готовий або створити власний);
- ✓ візуальні ефекти (робота з текстом, поділ на абзаци, структурування за допомогою маркованого тексту, контраст (первинна та вторинна інформація) за допомогою розміру шрифту, кольору тексту, розташування на слайді, використання зображень, інфографіки тощо).

Структура презентації:

1. Титульний слайд (тема, автор(и)).
2. Зміст.
3. Основна частина (не менше 5 слайдів).
4. Список використаних джерел.

Критерії для аналізу платіжної технології та оцінювання презентації:

№	Критерій	Кількість балів
1.	Загальна характеристика обраної технології	1
2.	Переваги та недоліки технології	1
3.	Напрями застосування технології	1
4.	Світова практика застосування	1
5.	Українська практика застосування	1
6.	Законодавче врегулювання в Україні та світі	1
7.	Форма подання інформації, вміння її презентувати	1
8.	Якість візуалізації (графіки, діаграми, рисунки, схеми, інші ілюстрації)	1
9.	Самооцінка виконаної роботи і ролі в команді	1
10.	Оцінка виконаної роботи і ролі колег у команді	1
	Всього	10

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні

1. Закон України “Про платіжні послуги” від 30.06.2021 р. № 1591-IX зі змінами
2. Закон України “Про Національний банк України” від 20.05.1999 р. № 679-XIV зі змінами
3. Банківська система: підручник / [М.Крупка, Є.Андрущак, Н.Пайтра та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.Крупки. 2-ге вид., переробл. і доповн. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 524 с.
4. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 526 с.
5. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. Національний банк України. Липень 2020. 49 с.

Додаткові

6. Закон України “Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги” від 05.10.2017 р. №2155-VIII зі змінами
7. Закон України “Про електронні документи та електронний документообіг” від 22.05.2003 р. № 851-IV зі змінами
8. Запрацювало нове покоління СЕП – на базі стандарту ISO 20022 в цілодобовому режимі. Квітень 2023. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zapratsyuvalo-nove-pokolinnya-sep--na-bazi-standartu-iso-20022-v-tsilodobovomu-rejimi>
9. Звіт з оверсайту інфраструктури фінансового ринку 2023 р. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Report_oversight_2023.pdf?v=7
10. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг : затв. постановою Правління НБУ

- 29.07.2022 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>
11. Інструкція про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті : затв. постановою Правління НБУ 03.03.2023 р. № 16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016500-23#Text>
 12. Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 162. Дата оновлення 29.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0162500-22#top>
 13. Інформаційна кампанія з протидії платіжному шахрайству. НБУ. URL: <https://promo.bank.gov.ua/stopfraud/>
 14. Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : затв. постановою Правління НБУ 29.09.2022 р. № 210. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#n2>
 15. Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів : затв. Постановою Правління НБУ 29.07.2022 р. № 164. Дата оновлення 14.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-22#top>
 16. Положення про порядок здійснення оверсайту платіжної інфраструктури в Україні : затв. Постановою Правління НБУ 24.08.2022 р. № 187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187500-22#Text>
 17. Положення про реєстрацію платіжних систем, учасників платіжних систем та технологічних операторів платіжних послуг : затв. Постановою Правління НБУ 26.09.2022 р. № 208. Дата оновлення 09.12.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0208500-22#Text>
 18. Про е-гривню – цифрові гроші Національного банку. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/e-hryvnia>
 19. Проєкт концепції системи миттєвих платежів. Київ. 2021. НБУ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Draft_concept_instant_payment_system.pdf?v=6

20. Правила Системи електронних платежів Національного банку України, затв. Рішенням Ради Платіжної організації СЕП НБУ, протокол від 13.07.2017 р. № 1 зі змінами
21. Правила Національної платіжної системи “Український платіжний простір”, затв. Рішенням Ради Платіжної організації НПС “Український платіжний простір”, протокол від 07.06.2013 № 213/2013 зі змінами
22. Методичні рекомендації з управління ризиками в платіжних системах.
URL:
https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Guidelines_risk_management_ps.pdf?v=4
23. Payment aspects of financial inclusion in the fintech era. Committee on Payments and Market Infrastructures. World Bank Group. April 2020. 74 p.
URL: <https://www.bis.org/cpmi/publ/d191.pdf>

Інформаційні ресурси

24. Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України. URL:
<http://www.bank.gov.ua>